

DISSERTATIO JURIDICA
INAUGURALIS

Ad C. quamvis de Pactis in 6.

De

RENUNTIATIONE
SUCCESSIONIS,

Quam

DIVINA ASPIRANTE GRATIA,

Ex

DECRETO, ET AUCTORITATE
MAGNIFICI, ET AMPLISSIMI

CTORUM ORDINIS

in almâ, quæ Teutoburgi Clivorum floret,
Academiâ Regiâ,

Pro Doctoratûs Laureâ, & Summis in utroque Jure
privilegiis solenniter obtinendis

Publico Eruditorum examini submittebat

RUDOLPHUS BERNARDUS SCHAEF,
DOESBORGO - GELDRUS,

DVM posito Vesana taCet BeLLona fVrore,
Regnat & In toto gratlor orbe qVies.

Horis, locoque consuetis.

DUISBURGI AD RHENUM,
Typis JOHANNIS SAS, Academiae Typographi.

DEO TER OPTIMO,
M A X I M O,
CUI OMNIS GLORIA
TRIBUENDA,

Rom. 11. 36. Eph. 3. 21.

PARENTI VIDUÆ,
QUÆ HONORANDA,

Deut. 5. Exod. 20. Levit. 19.

F R A T R I B U S,

E T

A M I C I S

Theses suas
devotissimè offerebat

R. B. SCHÆP.

Etrum cedro dignum, sed utinam illud
sequeremur mortales, velut è tripode
Delphico quondam cecinit Epigramma-
tista Anglus:

*Vivere natura si convenienter amarent
Mortales, medicâ nil opus esset ope.
Si saperent homines, rixis avidisque
carerent*

*Litibus, & queruli garrulitate fori.
Sic incompositus post scrinia Bartolus iret,
Et mus illectum roderet Hippocratem.*

Quot hac, superi! tempestate lites, & leges, quot sunt
constitutiones? præter L. L. 9123. quæ passim in ff re-
censentur, innumeræ in Jur. Can., publico, civili, feu-
dali, & statutis locorum inveniuntur, quas omnes recen-
sere velle est labyrinthum ingredi, ut non immeritò cum
Just. Lips. l. 2. C. 10. de mon. & exemp. polit. dicere liceat:
præter jus illud Romanum statuta, & decreta oppidatim,
pagatim, populatim habemus; claudimur undique, &
veluti obsidemur à legibus. Quid causæ est? his leges,
nova lex mille lites generat; adeo leges, quæ finiendis
inventæ sunt litibus, lites quotidie generant, dum, quæ
bonæ sunt, ad injuriam à pravis ingeniis detorquentur,
Nicol. Vernul. Inst. Polit. l. 3. tit. 2. nonnulli enim novis
emergentibus casibus novas tentando statuere leges, nihil
aliud agunt, quam rescare hydræ capita, ut resectis iis
nova pullulent, Schonborn. polit. lib. 2. c. 7. Arnif. oper.
polit.

polit. c. 17. de legib. vel, ut argutè, & acutè ait Seneca lib. 6. de benef. c. 5. argutas tractant ineptias. Nihil miri igitur, quod olim Justiniano valedixerit Petrarcha de orig. & vita sua inquit: non quia legum mihi non placeret autoritas, quæ absque dubio magna est, & Romanæ antiquitatis plena, quâ delector, sed quia earum usus nequitia hominum depravatur; piguit itaque perdiscere, quo inhonestè uti nollem, & honestè vix possem, & si vellem, puritas inscitæ tribuenda esset. Hinc Plin. l. 2. Epist. 3. ait: nos, qui in foro litibus conterimus ætatem, multum malitiæ, quamvis nolimus, addiscimus. Idem de ævo hoc corruptissimo censeretur posset, ubi optat ephippia bos piger, optat arare caballus, Clericus arma gerit, prætoriam miles oberrat, in foro Monachus, in claustrum Caudicus auditur; præesse subjecti ambiunt, non audit curus habenas. Hæc ubi mecum pensulatus volvi animo, me à Doctoratûs laurea suscipienda avocassent, ni Virorum insignium, quæ omnis ætas floruit, & etiamnum gloriatur, singularis virtus, & eruditio animasset; propositi itaque tenax, non selegi materiem de patria Homeri dubiam, de Æneæ Matre verâ, vel an prius ovum fuerit, an gallina? de quo septem Sapientes apud Plutarch., verum pauca quædam utiliora delibabo.

Textus C. quamvis 2. de pactis in 6.

P Actum Patri factum à filia, dum nuptui tradebatur, ut dote contenta nullam ad bona paterna regressum haberet, improbet lex civilis: si tamen juramento, non vi, nec dolo præstito firmatum fuerit ab eadem, omnino servari debet: cum non vergat in æterna salutis dispendium, nec redundet in alterius detrimentum.

§. I.

§. I.

Ne pluribus utar parafrangis, ipsam materiam ordior, & dico ex allegato *C. quamvis* satis liquere, quod juratae filiarum renuntiationes certis in casibus subsistant, quodque in Germania, & nonnullis in Regionibus invaluerint, pleni sunt omnes libri, plena exemplorum vetustas, Vult. Marp. *conf. 29. n. 30. & 36. vol. 2.* praxis quotidiana docet, potestas longævi usus approbat, consuetudo, quæ vim legis habet, admittit, Treut. *v. 1. disp. 6. th. 8. litt. g.* Gail. *l. 2. O. 39. n. 23.* Schneidw. *in pr. Inf. de legit. agnat. succes. n. 10.*, adeo ut in re hac notoriâ, opus non sit probatione, *c. 5. in fin. X. de consuet.* de jure civili verò, quod pacta circa hæreditatem viventis nulla sint, indubitatum est, imprimis negativa per *l. 94. ff. de acquir. vel omitt. hered. l. 3. C. de coll. l. 35. §. 1. C. de inoff. testam. l. fin. ff. de suis, & legit. hered.* ne liberi retrahantur à paterno obsequio, Zoël. *ff. de pactis n. 36.* Deinde affirmativa per *l. 61. ff. de V. O. l. 15. l. 19. C. de pact. l. 5. C. de pact. convent. l. 4. C. de inut. stipul.* ubi in allegandis rationibus, ob quas hæc pacta prohibita dicuntur, passim DD. opiniones concurrunt, ego tamen his omnibus prohibitionem hanc non satis stabiliri autumo, prout ex dicendis cuivis examinanti patebit.

§. II.

Dicant itaque alii ejusmodi pacta ideo jure Rom. esse prohibita, quod inducant spem improbam, & votum captandæ mortis, dicam ego pariter substitutiones, donationes omnium bonorum, testamentum nuncupativum, & omnem successionem ab intestato, è quibus votum captandæ mortis facile nascetur, lubrico niti fundamento. Opponant hi cum Zoël. *ad ff. de pactis n. 21.* Fachin. *lib. 5. controuv. c. 84. in fin.* certos tantum esse modos, quibus hære-

hæreditas defertur, testamentum scilicet, & legem, *arg. l. 1. ff. de hæred. petit.* & hinc pacta inter dictos modos non esse admittenda; quo referunt, quod facultas succedendi sit juris publici, *l. fin. ff. de suis, & legit. hæred. l. 2. C. de testam.*, jus publicum autem pactis privatorum tolli, & mutari nequeat, *l. 38. ff. de pactis*: interrogo, quare testamentum, & lex sint tantum duo modi, quibus Romani vim, & potestatem deferendi hæreditatem concesserint, quare hæc pacta non sint admissa? hic nodus gordius. Obmoveant illi, quod viventis nulla sit hæreditas, neque pactis, neque stipulationibus dari possit, *l. 15. C. de pactis*. Non inficior, aut causam, ob quam id sancitum, sciscitor? hic Rhodus, hic saltus; nec acquiesco *l. 20. non omnium ff. de LL.* Obtrudant, quod pacta hæc successoria bonis moribus repugnent. Sed quare? etenim quod liberam testandi facultatem adimant, nullam involvunt turpitudinem, si enim negotia omnia libertatem testandi auferentia bonis refragentur moribus, donationem omnium bonorum retento usufructu pari ratione impugnabo.

§. III.

Ne tamen videar

Scilicet obstrepitans arguta vespa cicada,

solus contra tot autoritates Andabatarum more non oblabor, genuinam illam è Statu Romano desumptam, quam tum viva voce, tum suis in *πρωτοις* mihi suggestit Amplissimus, & Consultissimus quondam Professor meus D. Summerman, *l. 2. §. 24. de pactis*, rationem placet in verbis proponere: Lex, inquit, erat apud Romanos in 12. tabulis sancita, quæ negabat cognatos succedere posse, sic ut omnis ab intestato successio tantummodo ad suos hæredes, & Agnatos restricta fuerit. Secundum hæc

legem

legem eveniebat, ut intestato aliquo mortuo nullis suis hæredibus, vel agnatis exstantibus hæreditas ærario deputaretur, & cognatis etiam proximis præriperetur, cum verò sæpissime hoc aliter evenire potuisset, si civibus licuisset per pacta aliis hæreditatem promittere, seu addicere, hinc negarunt Romani posse pactis, vel stipulationibus deferri hæreditates, cum cæteroquin hoc admissio plerumque cognati pacto prospicere potuissent, quotusque enim est, qui hæreditatem suam pacto potius nolit promittere cognatis, quam admittere velit, ut ea post mortem suam ad bona vacantia referatur, & levi etiam operâ pacta circa futuram hæreditatem inter eos, de quorum successione agitur, & horum cognatos ita iniri poterant, ut subsisterent, &c. Hæc itaque est vera ratio, propter quam Romani in dicto statu populari ejusmodi pactis circa futuram hæreditatem initis omnem profusus obligandi vim detraxerint, ne scilicet per illa ærario præjudicium inferri posset.

§. IV.

His præmissis dico ex *d. C. quamvis*, quod renuntiatio sit successionis futuræ ex liberâ voluntate cum juramento à filia congruè dotata Patri facta remissio, Kellenb. *de renunt. succesf. q. 1. n. 4.* unde constat de Jure Can. requiri juramentum, quod non tendat in dispendium æternæ salutis, & ideo servandum, *C. 28. X. de jurejur. C. 2. in 6. cod. Panorm. de jurejur. C. si vero. n. 3.* in materia peccati enim, & salutis Jus Canonicum servatur, *c. 1. & 2. X. de nov. op. nunt. c. 3. de for. comp. in 6. Schurff. conf. 83. cent. 3. n. 6. Wesemb. conf. 44. n. 37.* requiritur autem, ut ejusmodi juramentum habeat 3. comites, veritatem, judicium, & justitiam, *c. 26. X. de jurejur. Engel ad 7. C. eod. n. 5.* quibus concurrentibus novam formam

mam renuntiationi, & novam obligationem conciliat; Kellenb. *loc. cit.* q. 2. n. 27. adeo ut adhuc hodiernum opus sit juramento, nam dote constitutâ filiaë, ac sorores Principum, & Comitum juramento ante factam copulationem, vel ingressum thori maritalis renuntiare debent hæreditati, ac litteras reversales manu propria, & sponsi subscriptione munitas desuper edere coguntur, Andler *in corp. constit. tom. 2. voc. Aufsteur n. 19.* Pacta successionum non jurata, quæ approbavit Germaniæ consuetudo, Gail. *l. 2. O. 126. & seq.*, sunt mutua, Kellenb. *loc. cit.* q. 2. n. 30. Wesf. *conf. 51. n. 45.* Myns. *resp. 49. n. 3. cum seq. decad. 3.*

S. V.

Statuunt nonnulli ad renuntiationem sufficere, si fiat per promissionem sub fide bey Fürstl. / Gräfflichen Treu; verum contrariæ sum opinionis, arg. *C. omne. caus. 22. q. 1.*, quamvis enim promissio illustrium Personarum secundum Germaniæ consuetudinem juramento æquiparetur, Gail. *l. 2. O. 59. n. 1.* Felin. *in C. praterca. n. 15. de sponsal.* Wesfemb. *conf. 10. n. 24. & seq.* Schurff. *conf. 37. n. 11. & 21. cent. 2.* Nicol. Everh. *conf. 48. n. 2.*, hoc in casu tamen non sufficit; ejusmodi enim promissio propriè non continet vim juramenti, nec per talia verba Deus vocatur in testimonium, Engel. *ad 7. C. l. 2. tit. 24. n. 4.* Deinde quoties actus in jure non valet sine juramento, illud præcisè requiritur, & forma in specie ad dispositionem requisita, per æquipollens non est adimplenda, *l. 13. C. de testam.* Accedit, quod foeminarum judicium sit fragile, *C. 10. in fin. X. de V. S.* & ideo necessarium videatur juramentum, ut prius sedulò ruminet filia, & tandem renuntiet, Kellenb. *de renunt. succes. q. 3. n. 11.* Nec obstat Germaniæ consuetudo, quâ videtur ejusmodi promissio habere vim jura-

juramenti, nam in iis tantum procedit, quæ ad sui valorem juramentum non requirunt, *ibid. n. 16.* nec consuetudine effici potest, ut tantum humanæ fidei, quantum religioni erga Deum, tribuatur.

§. VI.

Requiritur ulterius juxta *d. c. quamvis*, ut tale juramentum non sit vi, aut dolo præstitum, nam filia vi (scilicet impulsivâ) coacta renuntians meretur restitutionem in integrum, etiamsi juramentum non vergat in dispendium salutis æternæ, ac propterea obliget, *c. 8. vers. duximus. X. de jurejur.* nam nullo modo ad opprobrium coactæ voluntatis trahitur, quod illicita conditio necessitatis extorsit, *caus. 22. q. 4. in fin. caus. 15. q. 6. c. 2.* Idem dicendum, si dolo sit decepta. *d. c. quamvis.* Nam interveniente dolo juramentum non obligat cum effectu, Nicol. Everh. *conf. 48. n. 7.* unde si filia falsis rationibus, vel persuasionibus ad renuntiandum fuerit inducta, non tenet renuntiatio, nec juramentum est servandum, *C. 18. X. de jurejur. C. 28. X. eod. l. 42. C. de transact.* multo minus obligatur filia, si ex metu renuntiaverit, vis enim, & metus sunt consensui maximè contraria, *l. 116. ff. de R. 7.* Per metum reverentialem tamen non fiet irrita renuntiatio, Gail. *l. 2. O. 147. n. 16.* Mart. *tom. 3. cap. 23.* nisi minæ accesserint, quia talis timor idem operatur, quod justus metus, Nicol. Everh. *conf. 48. n. 10.* Fachin. *l. 2. contrv. c. 95.* Cautelam pro filia, quæ invitò renuntiat, habet Gail. *loc. cit. n. 18.*

§. VII.

Porrò, ut renuntiatio subsistat juxta *c. quamvis*, necesse est, ut filia renuntians à Patre sit congruè dotata, quod si tamen dives fuerit, & maternam consecuta hæreditatem, gratisque nulla accepta dote renuntiaverit pa-

B

ternæ

ternæ successioni, etiam locus est constitutioni *d. c. quamvis*. Covar. *in d. c. p. 3. §. 2. n. 6.* Fachin. *l. 3. c. 24.* Kellenb. *de renunt. success. q. 42. n. 27.* Ratio enim legis hanc speciem comprehendit, cum renuntiationis fundamentum primariò consistat in juramento, quod servandum, si peccatum non foveat. Kellenb. *d. l.* Quantitas dotis autem, quæ filia renuntianti regulariter constitui solet, defumenda est ex facultate patrimonii, numero liberorum, dignitate mariti, & locorum consuetudine, *l. 69. §. 4. ff. de jur. dot. l. 43. ff. de legat. 3.* Menoch. *l. 2. de arb. jud. quast. cent. 2. cas. 149. n. 16. & 17.* ne filia indotata à marito odio habeatur, *l. fin. C. ad Sctum Vellej.* Rigidi igitur Euclyones illi, qui filia vitam, & corpus genero absque cautione committere non dubitant, at dotem eidem vix, aut saltem absque fidejussoribus non concedunt, quo fit, ut conjugii fide labefactatâ generi vigilantî stertere naso, & filia Thusco modo (ut Plaut. *in cistel. act. 2. scen. 3.* loquitur, id est, quando puella corpore quæstum facit) dotem quærere assuescat, Antler *in corp. constit. Tom. 2. voc. Aufsteur. n. 16.* Quod eo facilius eveniet, si venusta fuerit, nam

Lis est cum forma magna pudicitie.

Et ad rem facit Nov. 2. cap. 3. in medio: mulieres, quæ servant inviolatum thorum, & miramur pariter, & laudamus, & non procul à virginitate ponimus, hinc Poëta:

Rara avis in terris Phœnix, rarissima Conjux,

Quæ servat castos inviolata thoros.

Frustra declinant indeclinabile cornu

Grammaticique scholâ, connubiòque viri.

Hæc per transennam. De quantitate dotis, quæ filiabus Regum, & Principum constitui solet, vid. Sprinsfeld. *de appanag. c. 12. n. 33. & seq.* ubi adducit nonnulla exempla.

§. VIII.

- general. c. 4. §. 51. in fin. Burgold. ad I. pac. p. 2. discurs. 5. n. 3. & alios.
2. *Camera cum Imperatore non concurrat in controversiis super feudis Regalibus Imperii.* Ord. Cam. p. 2. tit. 7. Ord. Regim. Wormat. de anno 1521. §. ob auch. Instrum. pac. art. 4. §. 51. & art. 5. §. 5.
 3. *An à Pontifice in Carolum magnum translatum sit Imperium, controversia est: affirmant Bellarm. Baronius, & alii; negant Ludovicus Maimbourg, Francisc. duaren. cum Recentioribus. Sit problema.*
 4. *Fœmina propter masculos à successione paterna, vel feudo semel exclusa non manent semper exclusæ. Quod contra Gail. l. 2. O. 148. Fachin. controversf. l. 7. c. 45. & alios. statuo cum Struv. S. J. F. c. 9. aphor. 8. n. 6. Finckelt. controuv. feud. disp. 6. cont. 27.*
 5. *Feudum in dubio potius præsumitur masculinum, quam fœmininum, nisi ab allegante aliud probetur.*
 6. *Sponsalibus pœna adjici nequit C. gemma 29. X. desponsal. & matrim. l. 134. ff. de V. O. l. pen. in fin. C. de sponsal. Arrha autem intervenire possunt. l. 3. & d. l. pen. C. de sponsal.*
 7. *Liberi in matrimonio putativo nati habentur pro legitimis, ante tale matrimonium nati per illud non legitimantur.*
 8. *Qui impregnatam ab alio uxorem ducit, comperto postea errore eam retinere debet.*
 9. *Non finitur ususfructus cessione extraneo facta; quod est contra communem.*
 10. *Agenti ex interdicto uti possideris non obstat exceptio domini, cujus probatio statim offertur.*
 11. *Mulier 7Cto Vellejano validè renuntiat: Filius Macedoniano invalidè.*
 12. *Qui delictum confitetur, si de corpore delicti non constet, non est condemnandus.*

F I N I S.

DOtibus Ingenii mores sociare politos,
 Illa fit ut nodo copula firma rato,
 Congrua laus paucis, Tibi debita tota manebit,
 Pro meritis plausum Jure duobus habes.
 Talis erat Nestor, talis bene cautus Ulysses,
 Si modo sit famæ, Carminibusque fides.
 Doctrinâ laudes cumulasti sedulus omnes,
 Se Themis ingenio contulit Alma Tuo.
 Altera sed pulchros Tibi propter adorea mores
 Plectitur, & vitæ, dulcis Amice, genus.
 Quid mirum est igitur, cupimus si vera fateri,
 Principibus poteras quod placuisse Viris.
 Quod decus ex merito, quod tot Tibi præmia crescant,
 Et Procerum, Genio conciliante, favor.
 Gratulor idcirco tantos Tibi lætus honores,
 Quos addit meritis nostra Cathedra Tuis.
 Gratulor & nobis, quibus est concessa facultas,
 Iusta Tibi læta præmia ferre manu.
 Totius hæc voti manet unica regula nostri
 Sint plures alii, sint similesque Tui.

*Amicitia ergo Viro Consultissimo
 apponere voluit, debuit*

**HENRICUS PHILIPPUS
 ZAUNSCHLIFFER**
 J. U. D. Prof. Ord. & ad actum
 Doctor. designatus Promotor.

2 1 1 1 1